

Trung Qu c tr n áp các ng c viên đ c l p

*Trung Qu c k n m 90 năm thành l p đ ng C ng s n.
REUTERS/Barry Huang*

« Dùng b o l c và h m đ a đ lo i tr các ng viên đ c l p t i Trung Qu c », đó là t a đ bài báo c a thông tín viên Le Monde t i B c Kinh.

Bài vi t m đ u b ng khung c nh b u c tr ng đ i h c B u đ i n Vi n thông t y b c B c Kinh, sinh viên t p h p l i đ b phi u theo t ng l p.

Cũng gi ng nh 4.348 đ n v b u c khác th đô, tr ng đ i h c này đ c b u tr c ti p ra ba đ i bi u H i đ ng Nhân dân qu n có nhi m k 5 năm. T ng t , t nay cho đ n cu i năm 2012, hai tri u đ i bi u s đ c b u ra t i các qu n huy n trên toàn qu c, b ng ph ng th c dân ch .

Tác gi nh n m nh, dân ch ch trên nguyên t c.

Các « đ i bi u nhân dân » c s này có r t ít quy n hành, trong h th ng đ c đ ng c a Trung Qu c. Nh ng đ i m đ c bi t c a cu c b u c u năm nay là có hàng trăm ng c viên đ c l p, trong đó t i B c Kinh có kho ng ba ch c ng i, đã t ra ng c . Nh ng ng i này v n đ ng tranh c trên các m ng xã h i. Đa s b g t ra ra kh i danh sách các ng viên chính th c, h hy v ng c tri s ghi tên h trong phi u b u ô « ng viên khác ».

T i tr ng đ i h c B u đ i n Vi n thông, ng c viên đ c l p đ c m i ng i nói đ n là ông H a Chí Vĩnh, giáo s lu t h c 38 tu i, m t khuôn m t tên tu i c a xã h i công dân Trung Qu c.

Trong một quán cà phê kín đáo, một sinh viên năm thứ tư cho phóng viên Le Monde biết, anh đã ghi vào phiếu bầu tên ông Hà Chí Vĩnh, và phiếu bầu này cũng đã bầu cho ông. « Ông ấy đứng tranh cử cho kỳ này, đó là một con người can đảm ».

Người đứng đầu danh sách các ứng cử viên chính thức là ông hiện tại Phó Thủ tướng Tân Hoàng. Ông này là người đã đưa ra khái niệm « Văn Lý Trường Thành » nhằm khuyến khích trên mạng internet, vì thế ông cũng bị các dân mạng đứng kích động.

Có điều ông Hà Chí Vĩnh đã hai lần được bầu vào năm 2003 và 2007, và có lần bị bắt giữ vào năm 2009, vì giúp hai các luật sư mang tên Công Minh do ông thành lập bị truy tố trên thu. Phải chăng vì ông ra ứng cử khiến nhà cầm quyền bối rối ?

Năm nay, ông bị ngăn trở phát biểu trước công chúng, và các sinh viên tình nguyện hỗ trợ ông trong chiến đấu tranh cử cũng bị làm áp lực.

Một đoạn video đã đưa lên mạng Vi Bắc (trên mạng YouTube của Trung Quốc) trước khi bị khuyến khích làm cho không thể truy cập được, cho thấy ông Hà Chí Vĩnh trong sân trường hôm 7/11, đứng cùng người ủng hộ và sinh viên vây quanh.

Ông tuyên bố : « Một cuộc bầu cử cần phải được tự do, minh bạch và trong không khí vui tươi. Vậy thì tại sao lại cấm việc các ứng cử viên tranh đua với nhau ? Một sự ganh đua nhiệt tình giúp cải thiện chất lượng chính quyền, và nhờ thế mang lại lợi ích cho người dân mà thôi. Người Trung Quốc đã đứng đầu thế giới trong trình độ phát triển quá lâu rồi ! ».

Trong một thông điệp video khác, ông Hà Chí Vĩnh than phiền là vì sợ « khác thường » của cuộc bầu cử lần này. Đó là hăm dọa, bóp méo các quy định bầu cử, sự đứng bầu của ông và các ứng cử viên được lập khác tại Bắc Kinh.

Ông Ngô Lập Hoàng, một nhà tranh đấu tại Bắc Kinh chỉ ra là các vị trí xuất phát tranh thu nhà đất, được nhà cầm quyền đã bắt bắt cóc trong 15 ngày, thời gian để không kịp làm các thủ tục theo quy định.

Cô Trình Ngọc Đình, người mới 23 tuổi, mà việc cô tố cáo đã làm nên đình chỉ đám trên internet, đã không được đưa vào bầu cử để đưa phản ánh mình cho các biểu tượng mới thì thật đáng thất vọng.

Còn T& Xuân Li&u, m&t nhà báo tr& tu&i trên m&ng th&t v&ng cho Le Monde bi&t, m&i th& đ&u gian đ&i. H&i tháng 9, anh đ&c báo là vi&c ra &ng c& Trung Kh& thu&c qu&n Đông Th&n không đ&c ch&p nh&n, vì anh làm vi&c & xa đ&a ph&ng.

Th& là T& Xuân Li&u đành b& vi&c & trang m&ng S&u H&. Đ&n ngày 17/10, anh đ&c bi&t có th& b& lo&i kh&i danh sách. &y ban b&u c& ra h&n đ&n nh& đ&n sáng hôm sau ph&i h&i đ& 11 ch& ký gi&i thi&u. Nh& nh&ng ng&i &ng h&, anh thu th&p đ&c 22 ch& ký. Nh&ng nh& th& quá ít so v&i hàng ngàn ch& ký c&a bí th& chi b& khu ph&, và bí th& đ&ng &y m&t công ty c&a đ&a ph&ng.

T& Xuân Li&u đã ph&i t& mình đi v&n đ&ng tr&c ti&p, mong c& tri s& ghi tên anh trong phi&u b&u – m&t công vi&c không đ& dàng. Phóng viên Le Monde ghi nh&n, đ&c con đ&ng xung quanh đ&a đ&m b&u c&, đ&y đ&c các tay chân thu&c b& ph&n an ninh c&a &y ban nhân dân khu ph& theo dõi.

Trung Quốc tr&c th& thách kh&ng l& v& môi tr&ng

Cũng liên quan đ&n Trung Quốc nh&ng trên lãnh v&c môi tr&ng, các thông tin viên c&a Le Figaro t&i B&c Kinh cho bi&t : « Trung Quốc đ&i m&t v&i th& thách sinh thái kh&ng l& ». Thi&t h&i t& tình tr&ng ch&t l&ng c&a không khí, n&c, đ&t đ&u b& xu&ng c&p t&ng đ&ng 3% t&ng s&n ph&m n&i đ&a c&a Trung Quốc.

Theo Le Figaro, cách đây vài hôm th& đô B&c Kinh đã b& m&t đám mây đen đ&y đ&c bao ph&, ph&i c&m l&u thông nhi&u tuy&n đ&ng, và nhi&u chuy&n bay g&p tr&ng &i.

Chính quy&n B&c Kinh nói đây là « m&t s& ô nhi&m nh& », nh&ng đ&i s& quán M& t&i đây đã l&y m&u th& ngay và công b& là ch&t l&ng không khí đang « & m&c nguy hi&m ». Th& là t& báo chính th&c c&a nhà n&c Beijing Times l&n t&ng đ& kích các nhà ngo&i giao M& đã phóng đ&i, trong khi c& dân m&ng Trung Quốc không ng&ng ch& gi&u.

T& báo nói thêm, b&i t& các nhà máy nhi&t đ&i n ch&y b&ng than đóng vai trò quan tr&ng trong vi&c gây ra n&n ô nhi&m, bên c&nh đó là xe c&.

Trong năm ngoái, m&i ngày l&i có thêm 2.000 chi&c xe m&i đ&c đ&ng ký t&i Trung Quốc. Le Figaro nh&c l&i, Trung Quốc hi&n có 13 trên t&ng s& 20 thành ph& ô nhi&m nh&t th& gi&i, còn th& đô B&c Kinh đ&ng đ&u danh sách các thành ph& ô nhi&m trên toàn c&u.

Không ch& có không khí, mà ch&t l&ng n&c cũng th&. Theo s& li&u chính th&c, thì năm 2008 kho&ng 300 tri&u ng&i Trung Quốc không có n&c s&ch đ& s& đ&ng. N&i thì có quá nhi&u fluor,

n&i l&i đ&y các ch&t hóa h&c đ&c h&i. Nhìn chung, có đ&n 25% l&ng n&c t& trên 1.000 ngu&n n&c u&ng đ&c không đ&t tiêu chu&n qu&c gia. Còn ch&t l&ng đ&t cũng t& h&i : 1/10 di&n tích đ&t canh tác b& nhi&m kim lo&i n&ng.

Thi&t h&i do môi tr&ng b& ô nhi&m đ&c c&c tính lên đ&n 3% t&ng s&n ph&m n&i đ&a Trung Qu&c, nh&ng theo các con s& không chính th&c thì có th& lên đ&n t& 8 đ&n 12%. M&i năm có kho&ng 50.000 cu&c bi&u tình ph&n đ&i các công trình gây ô nhi&m t&i Trung Qu&c, tính ra m&i tu&n lên đ&n c& ngàn v& !

Loài cây th&y tùng có nguy c& tuy&t ch&ng

Cũng v& v&n đ& môi tr&ng, Le Monde cho bi&t, Liên hi&p Qu&c t& v& B&o t&n Thiên nhiên (UICN) v&a công b& Danh sách đ& năm 2011, báo đ&ng « Trên m&t ph&n t& các loài tùng, bách trên th& gi&i đang b& đe đ&a ». Theo báo cáo này, thì khu v&c Thái Bình D&ng có nhi&u loài cây thu&c h& tùng, bách phong phú nh&t, trong đó nguy c& di&t ch&ng c&a m&t s& loài ch& y&u & vùng châu Á nhi&t đ&i.

Ch&ng h&n nh& loài th&y tùng, có tên khoa h&c là *Glyptostobus pensilis*, v&n r&t ph& bi&n & Trung Qu&c và Vi&t Nam, đ&c x&p lo&i « b& đe đ&a », nay đ&c đ&a lên h&ng « nguy c&p s&p tuy&t ch&ng ».

Nguyên nhân ch& y&u là do loài cây này m&t đ&n di&n tích, vì đ&t canh tác b& khai thác quá m&c. T&i Trung Qu&c, hi&n không còn th&y tùng hoang đ&i trong thiên nhiên. Còn t&i Vi&t Nam, nay có r&t ít cây th&y tùng cho h&t có th& && m& đ&c.

Qu&n th& th&y tùng l&n nh&t m&i đ&c phát hi&n t&i Lào đã b& h&y di&t, sau khi vùng đ&t này b&ng&p l&t do đ& án th&y đ&n N&m Thôn trên sông Mêkông. Đi&u này có nghĩa, theo UICN, là loài này s& nhanh chóng ti&n đ&n tình tr&ng « hoàn toàn b& tuy&t ch&ng trong thiên nhiên ».

Th& vi&n và h&c b&ng cho tr& em nghèo

Trên lãnh v&c văn hóa xã h&i, ph& trang c&a Le Figaro đăng bài vi&t đ&ch t& New York Times mang t&a đ& « T& Nepal đ&n Vi&t Nam, m&t Carnegie th&i hi&n đ&i ».

Bài báo nói v& t& ch&c t& thi&n Room To Read do ông John Wood, v&n là giám đ&c ti&p th& c&a Microsoft sáng l&p, đã thành l&p nhi&u th& vi&n t&i các n&c nghèo và trao h&c b&ng cho các n&sinh con nhà nghèo đ& các em đ&c ti&p t&c đ&n tr&ng.

Câu chuy&n b&t đ&u t& năm 1998, khi ông John Wood trong chuy&n đi Nepal tình c& th&y m&t ngôi tr&ng có 450 h&c sinh nh&ng không có cu&n sách nào.

Sau đó ông gọi từng người một tới núi sách, để họ có một đoàn lái xe chở họ, khi họ các em học sinh học tập vui mừng. Ông bèn tổ chức để thành lập Room To Read, và đến nay tổ chức này đã lập được trên 12.000 thư viện tại khắp nơi trên thế giới, giúp 5 triệu trẻ em so với Andrew Carnegie, người đã đi tiên phong trong việc thành lập một loạt thư viện miễn phí tại Mỹ vào thế kỷ 19.

Riêng tại Việt Nam, tác giả bài báo đã đến thăm một làng ở đồng bằng sông Cửu Long, nơi mà tổ chức Room To Read đã phân phát cuốn sách cho 10 triệu.

Tác giả cũng gặp em Lê Thị Mỹ Duyên, sống trong một xã biệt lập, chỉ có thể đến được bằng đò. Do quá nghèo, em đã phải bỏ học, nhưng các công tác viên tại chi nhánh của Room To Read đã thuyết phục được gia đình cho em tiếp tục đến trường, và đóng học phí, mua đồng phục cho em, nên đó ngày nay Duyên có thể đến trường vào để học.

Trước một thư viện mà John Wood đã giúp thành lập ở miền tây Việt Nam, ông Wood nói với phóng viên New York Times, ông không thể chấp nhận được việc có đến 793 triệu người mù chữ, trong khi giới pháp chế vẫn là không hề đổi.

John Wood cho biết trong 20 năm qua, ông đã nhận thêm 100.000 thư viện phục vụ cho 50 triệu trẻ em. Và trong 50 năm nữa, không còn bất cứ trẻ em nào trên thế giới phải nghe nói là : « Em đã được sinh ra không đúng chỗ, không đúng lúc, nên em không bao giờ có cơ hội được học hành ».